

Asia: VN/1427/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pätevyyttä koskevat vaatimukset (159 §, 161-163 §, siirtymäsäännös)

Katsomme, että asianmukaisen pätevyyden edellyttämisen ja osoittamisen vaatimuksen ulottaminen F-kaasuasetuksen liitteissä I-III mainittujen aineiden lisäksi myös niitä korvaamaan tarkoitettuihin vaihtoehtoisin aineisiin (niin sanotut luonnolliset kylmäaineet) on turvallisuussyistä perusteltua.

Pätevyysrekisteri ja julkinen tietopalvelu (164§)

Kaupan yritysten kannalta olisi hyödyllistä, että julkisen tietopalvelun hakuperusteisiin lisättäisiin lupanumerot. Hakumahdollisuus lupanumerolla helpottaisi oleellisesti esimerkiksi pätevyyden varmistamista, mikä kuuluu esimerkiksi huoltotyön tilaajan huolehtimisvelvollisuuksiin. Hakuperusteena lupanumero vastaisi luonteeltaan jo käytössä olevia muita hakuperusteita.

Tietojen toimittaminen fluoratuista kasvihuonekaasuista (165§)

-

Valvontaviranomaiset (21 §)

-

Pääasialliset vaikutukset

Kylmäkuljetuksiin sekä hyötyajoneuvojen ja työkoneiden ilmastointilaitteisiin laajeneva vuototarkastus- ja kirjanpitovelvollisuus kasvattaa jonkin verran kaupan alan yritysten säännöllisiä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.

Suurin epävarmuus liittyy kuitenkin pätevien asentajien riittävyyteen kylmälalla, kun F-kaasuasetuksen vaatimukset kaiken kaikkiaan tiukkenevat ja siirtyminen F-kaasuja korvaaviin

kemikaaleihin etenee. Olisi tärkeää varmistaa kattava koulutuksen saatavuus ja riittävä alalle hakeutuminen.

Uuteen teknologiaan siirtymistä voi vaikeuttaa käytännössä myös uusien laitteiden, koneikkojen ja komponenttien saatavuus. Tästä näkökulmasta siirtymäajat ovat suhteellisen tiukat, ja määräyksissä olisi oltava mahdollisuus joustoihin, jos valmistava teollisuus ei syystä tai toisesta kykene vastaamaan kasvavaan kysyntään Euroopassa.

Muuta kommentoitavaa

F-kaasuasetuksen vaatimusten toteuttaminen on suurimmalle osalle maaseudun pienistä päivittäistavarakaupoista taloudellisilta vaikutuksiltaan toiminnan jatkamisen kannalta kohtalokas. Kaupan palveluiden lisäksi saman katon alta löytyy usein posti-, paketti- ja käteisnostopalveluita, veikkaus-, apteekki- ja ravintolapalveluita. Monesti valikoimiin kuuluu myös liikennepolttoaineiden myynti. Kyläkauppojen määrä on kymmenessä vuodessa (2013-2023) pudonnut noin puoleen, 323 myymälästä 164 myymälään. Heikon kannattavuuden takia investointeja kiinteistöihin ja laitteisiin ei ole tarpeeksi tehty. Osalle kyläkaupoista on tarjolla noin 6500 euron vuosittainen kyläkauppatuki. Se ei kuitenkaan riitä, kun tyypillinen kyläkaupan investointi kylmätekniikkaan ja siihen liittyvään muuhun tekniikkaan (sähkö, ilmanvaihto ja valaistus) on noin 260 000 euroa myymälää kohti (lähde: PTY:n kysely jäsenyrityksille 2023). Maa- ja metsätalousministeriön tilaaman kyläkauppatuen vaikutusarvion mukaan tuettu kyläkauppa oli lähin päivittäistavarakauppa 142 000 vakituiselle asukkaalle (2,6 % väestöstä). Päivittäistavarakaupan palveluiden säilyttäminen edellyttäisikin kyseisten myymälöiden kylmäinvestointien tukemista esimerkiksi uuden, tätä tarkoitusta varten suunniteltavan tuki-instrumentin avulla.

Kaupan liitto on valmistellut tämän lausunnon yhteistyössä Päivittäistavarakauppa ry:n kanssa.

Kuljukka-Rabb Terhi
Kaupan liitto ry